10/04/2024

Σύναξη Κατηχητών της Ι.Μ. Νέας Σμύρνης με θέμα: «Η τέχνη της Διδακτικής στο μάθημα του Κατηχητικού»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Νέας Σμύρνης

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 8η Απριλίου 2024 η καθιερωμένη εαρινή Σύναξη των Κατηχητών και Κατηχητριών των Ενοριών της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Άνω Καλαμακίου (Θεομήτορος).

Η Σύναξη ξεκίνησε στις 6.00 μ.μ. με την κατανυκτική Ακολουθία του Μεγάλου Αποδείπνου.

Εν συνεχεία ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεών παρουσίασε τον εισηγητή, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη π. Νικόλαο Πουλάδα, εφημέριο του Ιερού Ενοριακού Ναού Μεταμορφώσεως Σωτήρος λεωφ. Συγγρού της Μητροπόλεώς , ο οποίος ανέπτυξε το θέμα *«Η τέχνη της Διδακτικής στο μάθημα του Κατηχητικού»*.

Αρχικά ο εισηγητής ανέφερε πως στη Διδακτική έχει σημασία το «τι» λέμε, αλλά και το «πως» το λέμε. Η ρητορική, η διδακτική, η ομιλητική ευχέρεια είναι και χάρισμα Θεού, αλλά και ανθρώπινη καλλιέργεια και εξάσκηση με μέθοδο. Αυτό φαίνεται και από την επιτυχία, δηλαδή τη συμμετοχή των παιδιών, που σε κάποια Κατηχητικά είναι αθρόα, ενώ σε άλλα πενιχρή. Προφανώς δεν ευθύνεται το ίδιο Άγιο Πνεύμα και ο ίδιος Λόγος Θεού, αλλά ο φορέας του που είτε ελκύει και σαγηνεύει, είτε απωθεί και κουράζει.

Σε ένα εγχειρίδιο για την τέχνη της επικοινωνίας, αναφέρεται το σημαντικό στατιστικό στοιχείο: «Ακούμε τα μισά από όσα λέγονται, προσέχουμε τα μισά από όσα ακούμε, θυμόμαστε τα μισά από όσα προσέξαμε». Άρα από τα 40 λόγια μένουν στη μνήμη τα 5 (12,5%). Οπότε το μάθημα στο Κατηχητικό πρέπει να είναι όσο πιο ελκυστικό γίνεται, ώστε να μείνουν στη μνήμη των παιδιών όσα περισσότερα διδάγματα γίνεται.

Τέσσερα σημεία υπογράμμισε ο εισηγητής, που καλούμαστε να γνωρίζουμε για την τέχνη της Διδακτικής στο μάθημα του Κατηχητικού:

Πρώτον: Πρέπει να προσέχει το επίπεδο κατανόησης, η δεκτικότητα και οι ηλικίες των παιδιών. Δεν λέμε σε όλους τα ίδια και με τον ίδιο τρόπο. Αλλιώς ο κατηχητής /τρια μπορεί να λέει σωστά πράγματα, αλλά σε λάθος παιδί, λάθος ώρα – ηλικία και με λάθος τρόπο. Η αρετή της διάκρισης βοηθά να αποφευχθούν τέτοια λάθη.

Δεύτερον: Βοηθούν πολύ στο μάθημα τα σύντομα «παραδείγματα», οι ανεκδοτικές διηγήσεις. Αυτά μένουν στο νού των παιδιών και όχι τόσο η θεωρητική ανάλυση των εννοιών. Τα παραδείγματα από τους Βίους των Αγίων και πως εξάσκησαν τις αρετές βοηθούν περισσότερο από την θεωρητική ανάλυση των αρετών. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Κύριος χρησιμοποιούσε παραβολές. Πρώτα αναφέρουμε την ιδέα που θέλουμε να τονίσουμε και μετά το παράδειγμα. Τρία ωραία παραδείγματα δένουν πολύ όμορφα ένα μάθημα.

Τρίτον: Βοηθά πολύ η «αυτοαποκάλυψη» του/της κατηχητή/τριας. Προσωπικά του βιώματα στην πνευματική ζωή, θετικά ή αρνητικά, επηρεάζουν πολύ τα παιδιά, για τα οποία είναι πρόσωπο επιρροής. Οι Άγιοι λένε πολλά προσωπικά βιώματα όταν χρειάζονται για να βοηθήσουν. Αλλά και αυτό πρέπει να γίνεται με διάκριση και σοφία. Επίσης μεγαλύτερη ακόμη επίδραση ασκούν τα παραδείγματα – βιώματα των άλλων παιδιών της ίδιας ηλικίας, των συμμαθητών τους στο Κατηχητικό! Η

«παρέα» ασκεί τεράστια επίδραση.

Τέταρτον: Το μάθημα να μην γίνεται με σημειώσεις αλλά «απ' έξω», από στήθους. Έτσι θα μπορεί να βλέπει τις αντιδράσεις των παιδιών καθώς μιλά και να παρεμβαίνει. Ο κατηχητής πρέπει να βλέπει ολόγυρα όλα τα παιδιά, να μην βλέπει προς μία κατεύθυνση, να δίνει το λόγο σε όλα τα παιδιά αν γίνεται και μάλιστα όχι τόσο στα παιδιά «της Εκκλησίας» που θα πούν αυτά που θέλει να ακούσει αυτός, αλλά στα παιδιά τα άλλα, που ίσως προκαλέσουν και μια πιο έντονη ή ενδιαφέρουσα συζήτηση.

Πέμπτον: Το ύφος πρέπει να είναι απλό, ανεπιτήδευτο, όχι πομπώδες, ρητορικό. Η φυσικότητα είναι αρετή. Ο ρυθμός ομιλίας αυξομειώμενος σωστά και η χροιά ή η ένταση της φωνής επίσης αυξομειώμενη ανάλογα με το θέμα, ώστε να μην είναι το μάθημα «κοιμήσικο – βαρετό – κουραστικό», αλλά ενδιαφέρον και να καθηλώνει το παιδί.

Έκτον: Είναι σημαντικές οι κινήσεις του σώματος, δηλαδή η γλώσσα του σώματος. Ούτε ακινησία ούτε υπερβολικές κινήσεις. Η εικόνα, η υποκριτική τέχνη κατά τη διήγηση, ασκεί ιδιαίτερη «μαγεία». Η εικόνα είναι χίλιες λέξεις. Η σωστή θέση είναι το 1,5 μέτρο απόσταση από τα παιδιά. Η καλύτερη θέση των παιδιών είναι σε ημικύκλιο.

Έβδομον: Το συναίσθημα του/της κατηχητή/τριας παίζει καθοριστικό ρόλο. Το παιδί να βλέπει ότι αυτός/αυτή που μιλάει νιώθουν όσα λένε αληθινά, συγκινούνται, ενθουσιάζονται. Αυτό δεν διδάσκεται σε σχολές ρητορικής, είναι πηγαίο βίωμα καρδιάς και έτσι αγγίζει τις καρδιές των παιδιών. Πρέπει να μιλάμε με καρδιά και στην καρδιά και με ψυχή και στην ψυχή και όχι απλώς στο νού των παιδιών.

Μετά την παρουσίαση υπήρξε η δυνατότητα για γόνιμο και εποικοδομητικό διάλογο με τους Κατηχητές και τις Κατηχήτριες. Ακολούθησε μικρή δεξίωση στη μεγάλη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου κάτωθεν του Ιερού Ναού, όπου αναχωρώντας οι Κληρικοί και οι Κατηχητές έλαβαν ως προσφορά το βιβλίο «Η αναπνοή της ψυχής – Λόγοι περί προσευχής», που περιέχει κείμενα περί προσευχής των κορυφαίων Ορθόδοξων συγγραφέων π. Πλακίδα Deseille, π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ και π. Λεβ Ζιλέ (εκδ. Έαρ, 2024).